

3.2. Напояване

Държавният хидромелиоративен фонд на страната обхваща площ от 740,6 хил.ха и е с предназначение за събиране, съхранение и доставяне на вода за напояване. На тази площ са изградени 235 напоителни системи и голям брой отделни напоителни полета.

От годните за напояване площи в размер на 537,5 хил.ха на 290,2 хил.ха водата се подава помпено, а на 247,3 хил.ха по гравитачен път.

В последните години напояваните площи са между 4 до 9 на сто от годните за напояване. Причината за ниската степен на използване на поливните площи е в липсата на подходящи пазарни и кредитни условия, драстично нарушена структура на културите (в последните години на около 60% от поливните площи се засяват есенни култури, които почти никъде не се напояват).

Таблица II.73 Полетите площи и актувани водни маси 1998-2001 г.

Години	Полети площи /ха/	Актувани водни маси /х. м ³ /
1998	41 889	180 254
1999	24 543	90 730
2000	49 328	213 280
2001	38 365	165 910

Източник: МЗГ

Към 20.06.2002 г. е подадена вода за напояване на 8 742 ха първа поливка, в т.ч. 504 ха царевица, 949 ха тютюн, 2 327 ха зеленчуци, 989 ха други култури, 163 ха трайни насаждения и 3 803 ха ориз. В сравнение със същия период на миналата година се забелязва нарастване при царевицата с 50,8%, при тютюна с 4,1% и при зеленчуците с 28%.

Образуване и регистриране на сдружения за напояване по условията на Закона за сдруженията за напояване

До 24.06.2002 г. е открита процедура за учредяване на 62 сдружения за напояване с обща поливна площ 36 505 ха. От тях 25 ще ползват хидромелиоративна инфраструктура на бившите ТКЗС. Те обхващат 15 370 ха декара поливни площи, като най-голямото сдружение е това в гр. Раковски с територия 3 600 ха. Тридесет и седем от сдруженията ще ползват хидромелиоративни съоръжения собственост на "Напоителни системи" ЕАД и "Хидромелиорации – Севлиево" ЕАД. Територията, която обхващат тези сдружения, е 21 135 ха поливни площи.

3.3. Механизация

В сектора по механизация на земеделието, съгласно Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника към Министерството на земеделието и горите са създадени три специализирани звена:

1. Контролно-техническата инспекция;
2. Акредитираните лаборатории – Центровете за изпитване на земеделска, горска техника и резервни части в гр.Русе и гр.Пловдив.

Контролно-техническа инспекция

По данни на Контролно-техническа инспекция (КТИ) към МЗГ към 31.12.2001 г. от наличните 32 833 броя верижни и колесни трактори са регистрирани 26 558, което представлява 80%. Извършен е технически преглед на 18 677 бр. трактори, в т.ч. 17 394 бр. колесни и 1 283 бр. верижни трактори. Големият относителен дял на остаряла и амортизирана техника в селското стопанство е сериозен проблем за развитието на селското стопанство. Около 80% от техниката е над 10 години. Физически и морално остарели са 75% от колесните и 87% от верижните трактори.

От наличните 7 529 бр. зърнокомбайни през 2001 г. са регистрирани 7431 бр., което представлява 98% от общия брой.

За оптимизиране на цялостната работа по регистрацията и контрола на земеделската и горска техника се изгради единна информационна система в 28 области на страната. С въвеждането на тази система се създаде електронна динамичнообновяваща се база данни, която улесни процеса на регистрацията и техническия контрол на земеделската и горска техника и изготвянето на вярна справочна информация. Внедрения програмен продукт обезпечава и цялостната дейност по изпълнение на Наредба № 5 за придобиване и отнемане на правоспособност за работа със земеделска и горска техника. От 01.01.2001 г. до 30.06.2002 г. от регистрираните 55 броя учебни форми са издадени свидетелства за правоспособност за работа със земеделска и горска техника на 17393 лица.

Към 30.06.2002 г. от наличните 32 147 бр. колесни и верижни трактори са регистрирани 27 483 бр., което представлява 85% и е извършен технически преглед на 15 189 бр. трактори в т.ч. 14 383 бр. колесни и 806

бр. верижни трактори.

Таблица II.74

Регистрирана земеделска и горска техника и извършени годишни технически прегледи към 30.06.2002 г. брой

№ по ред	Вид машини	Налични машини	Регистрирани машини	Технически преглед
	ГРУПА А			
1.	Верижни трактори	3028	2705	806
2.	Колесни трактори	29119	24778	14383
3.	Самоходни шасита	1187	976	512
4.	Друга самоходна техника	822	744	326
5.	Тракторни ремаркета:	20222	14899	6971
	с общо предназначение	18687	13042	6423
	със спец. предназначение	2298	1857	555
	ГРУПА Б			
1.	Зърнокомбайни	7615	7439	4529
2.	Самоходни силажкомбайни	1050	967	277
3.	Други самоходни машини	921	812	325
	ГРУПА В			
1.	Машина за сеитба и садене	11949	10822	3482
2.	Машини за торене и растителна защита	6128	5500	2109
3.	Фуражоприбиращи	6094	5507	1624
4.	Почвообработващи	50133	42847	13058
5.	Сушилни и други	464	359	67
6.	Зърно и семепочистващи	3506	2562	601
7.	Машини за поливане	972	704	224
8.	Горска техника	409	325	102

Източник: Контролно-техническа инспекция при МЗГ

Центрове за изпитване на земеделска, горска техника и резервни части – Пловдив и Русе

Основната дейност на Центровете за изпитване на земеделска, горска техника и резервни части – Пловдив и Русе е изпитването и оценката за съответствие с националните и международните изисквания на трактори, земеделска и горска техника и резервни части за нея от внос и местно производство; типовото одобряване на техниката; контролът на качеството на техниката; удостоверяване безопасността на техниката; изпитване на пътни превозни средства (колесни трактори и теглените от тях ремаркета) с изменение в конструкцията и на сглобени такива.

На фирми, производители от страната и вносители на земеделска техника и резервни части, съгласно Закона за регистрация и контрол на земеделската и е извършена оценка за съответствие с изискванията за безопасност - общо 111 бр. протоколи., в.ч - 32 бр. на колесни трактори и ремаркета с изменение в конструкцията или сглобени, съгласно изискванията на Наредба № I-45 за регистрация и отчет на моторните превозни средства.

За въвеждането на Европейските нормативни документи за изпитване на техниката, центровете подготвиха необходимите документи и е открита процедура за акредитация им за изпитване съгласно БДС EN 17025;

В центровете за изпитване на земеделска, горска техника и резервни части – Пловдив и Русе са внедрени в изпитвателната дейност общо 102 бр. стандарти на Европейската общност; преведени са общо 23 бр. директиви на ЕИО за типово одобряване на колесни земеделски и горски трактори и са предадени в Центъра за преводи и редакции по програмата за правна евроинтеграция.

В група А попадат машините, регистрирани в КАТ по Закона за движението по пътищата, в група Б – техниката, регистрирана в общините по Закона за регистрация на земеделската и горска техника и група В

– прикачен инвентар.

През месеците май, юни и юли 2002 г. инспекторите на КТИ съвместно със службите за противопожарна охрана извършиха проверки на готовността на машините за прибиране на зърнено-житни култури и силаж, а по време на жътвената кампания - и на извозващата техника, зърноплощадките, зърносушилните и друга техника. Преобладават зърнокомбайните с марки "НИВА", Дон 1500 и от серията "Е-516", "Е-517", които са на възраст над 12 години. Ремонтът на тази техника се извърши трудно и беше свързан с разход на много средства, но дори и отремонтирани, тези машини не могат да достигнат качествените показатели на новите зърнокомбайни, които навлязоха през последните години в селското стопанство. От справката за зърнокомбайните се вижда, че към 30.06.2002 г. от наличните 7 615 бр. зърнокомбайни са проверени 5 280 бр. и се предвижда в кампанията да участват 6 527 бр.

Таблица II.75

Готовност на зърноприбиращата техника към 30.06.2002 г.

№ по ред	Марка и модел на комбайните	Налични /бр./	Проверени /бр./	Готови /бр./	Ще участват /бр./
	Зърнокомбайн "НИВА"-всички модификации	3231	1852	1762	2680
	Зърнокомбайн ДОН 1500	863	637	618	651
	Зърнокомбайн Е 512, Е 514, Е 516, Е 516 В, Е 517, Е 524	1701	1182	814	1460
	Зърнокомбайн CLAAS-всички модификации	946	912	749	930
	Зърнокомбайн CASE-всички Модификации	128	91	75	110
	Зърнокомбайн JOHN DEER-всички модификации	171	151	138	160
	Зърнокомбайн MASSEY FERGUSON-всички модификации	149	129	113	132
	Зърнокомбайн NEW HOLLAND-всички модификации	81	64	54	69
	Други	345	262	206	335
	ОБЩО	7615	5280	4529	6527

Източник: Контролно-техническа инспекция при МЗГ

Във връзка с откритите на 17.05.2001 г. преговори с Европейският съюз по раздел 1 "Свободно движение на стоки", Министерството на земеделието и горите пое ангажимент да въведе в българското законодателство до края на 2005 г. на директивите за моторни превозни средства, отнасящи се до колесните трактори. Списъкът включва 23 директиви. За въвеждането им в българското законодателство започна подготовката на съответни наредби.

Във връзка с интегрирането на страната ни към Европейския съюз в рамките на специализирания Технически комитет №23 продължава и работата по превода и въвеждането в отрасъла еврономите за земеделската и горската техника.

За решаване на въпросите по своевременното приемане на наредбите за условията и реда за одобряване типа на нови колесни трактори за селското и горското стопанство, с които ще се въведат в българското законодателство директивите на Европейския съюз, отнасящи се до колесните трактори, както и за изменение в конструкцията на колесни трактори и теглените от тях ремаркета и изграждането на система за сертификация на земеделската и горската техника, съобразно Европейското законодателство, изисква в министерството да се създаде административен капацитет за нотифициране на лабораториите, които ще извършват измерване, оценка и изпитване на параметрите на земеделската и горска техника съгласно изискванията на европейското законодателство. Този отдел ще проверява и дава право на дейност по Закона за регистрация и контрол на земеделска и горската техника, на лабораториите и ще ги регистрира като нотифицирани органи. Той ще регистрира и всички технически изделия преминали през процедурата "одобряване на типа" и ще информира органите на ЕС. Ще се увеличат и с по 6 бр. щатните бройки в Изпитателните центрове за земеделска, горска техника и резервни части в гр. Русе и гр. Пловдив и Контролно-техническата инспекция.